

Deelrapport 6 - Helikopterlandingsplaatsen

Inhoud

1. Kader	3
1.1 Inleiding.....	3
1.2 Overlap met Natura 2000-gebieden	3
1.3 Militaire vliegactiviteiten	6
2. Instandhoudingsdoelstellingen en ecologische beoordeling	6
2.1 Inleiding.....	6
2.1.1 Te toetsen gebruik	6
2.1.2 Storingsfactoren.....	7
2.1.3 Toelichting bij toetsing per gebied.....	7
2.2 Waddenzee	8
2.2.1 Habitattypen	8
2.2.2 Habitatsoorten	8
2.2.3 Vogelsoorten.....	8
2.2.4 Conclusie Waddenzee	8
2.3 Duinen Vlieland	10
2.3.1 Habitatsoorten	10
2.3.2 Vogelsoorten.....	10
2.3.3 Conclusie Duinen Vlieland.....	10
2.4 Noordzeekustzone	11
2.4.1 Habitattypen	11
2.4.2 Habitatsoorten	11
2.4.3 Vogelsoorten.....	11
2.4.4 Conclusies Noordzeekustzone	11
2.5 Lauwersmeer.....	12
2.5.1 Vogelsoorten.....	12
2.5.2 Conclusies Lauwersmeer.....	13
2.6 Veluwe.....	14
2.6.1 Habitattypen	14

2.6.2 Habitatsoorten	14
2.6.3 Vogelsoorten	14
2.6.4 Conclusie	15
2.7 Meijendel & Berkheide	15
2.7.1 Habitatsoorten	15
2.7.2 Conclusie	15
2.8 Eindconclusie.....	15

Deelrapport 6 - Helikopterlandingsplaatsen

1. Kader

1.1 Inleiding

Bij een helikopterlandingsplaats moet primair worden gedacht aan luchthavens die permanent zijn ingericht en uitgerust voor gebruik door helikopters, de zogenaamde helihavens. Daarnaast betreft het start- en landingsplaatsen op militaire oefenterreinen, waarvoor geen inrichting in het oefenterrein aanwezig is. Een deel van de helikopterlandingsplaatsen valt binnen de helikopter-laagvlieggebieden, waarvoor al een NB-wet vergunning is verkregen¹, een deel valt buiten Natura 2000-gebieden en een deel ligt in of nabij Natura 2000-gebieden (zie ook hoofdstuk 10, van Gasteren, 2017). De in deze fase nog te toetsen helikopterlandingsplaatsen zijn:

- Arnhemse Heide (in Natura 2000)
- Marnewaard 1-2 (nabij Natura 2000)
- Oost-Vlieland (in Natura 2000)
- Vliehors (in Natura 2000)
- Waalsdorpervlakte (in Natura 2000)

Van de te toetsen locaties zijn alleen Oost-Vlieland en (beperkt) Waalsdorpervlakte ingericht als militaire luchthaven. De overige locaties zijn alleen als coördinaat geduid. Niets wijst in fysieke aard op een helikopterlandingsplaats.

Dit deelrapport dient in samenhang gelezen te worden met het deelrapport Vliehorsrange voor zover het de helikopterlandingsplaats op de Vliehors betreft.

1.2 Overlap met Natura 2000-gebieden

Voor het bepalen van de overlap wordt uitgegaan van het middelpunt van de helilandingsplaats met een bufferzone van twee kilometer. Hierbij dient opgemerkt te worden dat militaire helikopters regulier, op basis van de 'Regeling minimum vlieghoogten en VFR vluchten buiten de daglichtperiode voor militaire vliegtuigen en helikopters', op een minimumhoogte van 150ft (45 m) mogen vliegen boven gebieden zonder aaneengesloten bebouwing en/of mensenmassa's, en daarom ook buiten deze bufferzone verstoring kunnen veroorzaken. In praktijk wordt altijd hoger gevlogen (formeel > = 700 ft, doorgaans > = 1000 ft), omdat boven bebouwing een minimale vlieghoogte van 700 ft aangehouden moet worden (VFR-regeling). Slechts sporadisch zullen dus vluchten op lagere hoogte voorkomen. In dit deelrapport is wel rekening gehouden met de in- en uitvliegroutes zoals aangegeven in de bijlagen van de luchtvaartregelingen.

¹ De helikopterlandingsplaatsen die vallen binnen de helikopter-laagvlieggebieden zijn al vergund in fase 1 en worden daarom niet meer betrokken in deze voortoets.

Figuur 1: Ligging helikopterlandingsplaatsen (aangegeven met buffer). Voor details zie figuur 2-5.

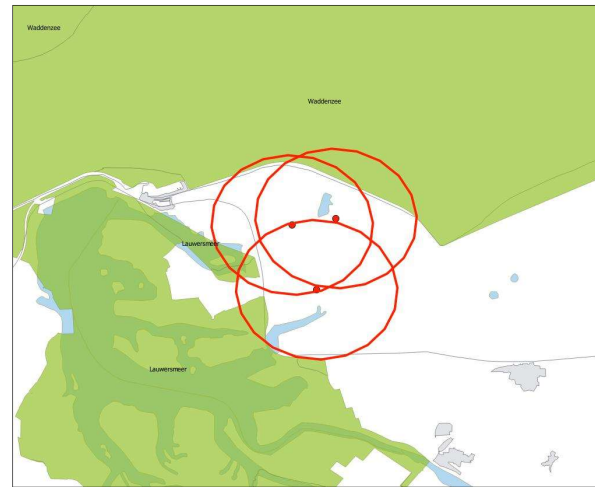
De helikopterlandingsplaatsen overlappen met de volgende Natura 2000-gebieden:

1. Waddenzee (1)
2. Duinen Vlieland (3)
3. Noordoostkustzone (7)
4. Lauwersmeer (8)
5. Veluwe (57)
6. Meijndel & Berkheide (97)

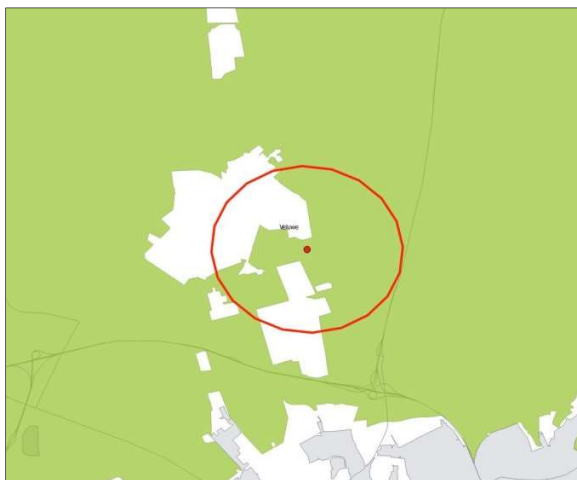
De helikopterlandingsplaatsen zijn in onderstaande figuren aangegeven met een straal van 2 kilometer als bufferzone.

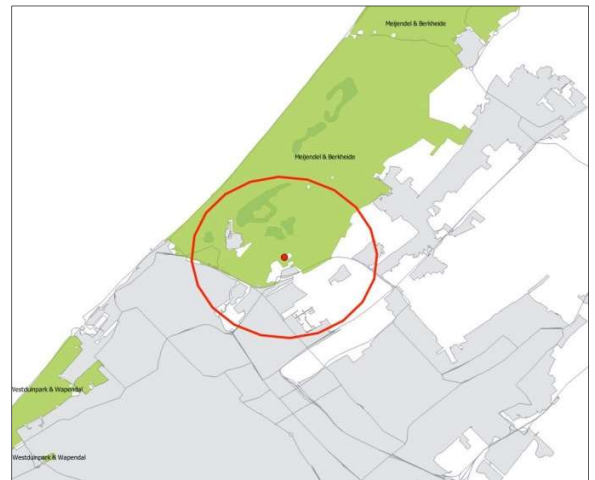
Figuur 2: Detail helilandingsplaatsen Vliehors (Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Waddenzee en Duinen Vlieland) en Oost-Vlieland (niet in Natura 2000-gebied). Oost-Vlieland is ingericht als militaire luchthaven, op de Vliehors ontbreekt een fysieke inrichting als helikopterlandingsplaats).

Figuur 3: Detail helilandingsplaatsen Marnewaard (niet in Natura 2000-gebied). Er zijn geen fysieke inrichtingen als helilandingsplaats.

Figuur 4: Detail helilandingsplaats Arnhemse heide (Natura 2000-gebied Veluwe). Er is geen fysieke inrichting als helilandingsplaats.

Figuur 5: Detail helilandingsplaats Waalsdorp (Natura 2000-gebied Meijndel & Berkheide). Er is een beperkte inrichting als militaire luchthaven.

1.3 Militaire vliegactiviteiten

Gerealiseerde vliegactiviteiten in de afgelopen jaren

Sinds de aanwijzing van de helilandingsplaatsen in 2010² wordt het gebruik bijgehouden, exacte gebruikersgegevens van vóór die tijd ontbreken. In onderstaande tabel worden de aantallen starts en landingen weergegeven per helilandingsplaats. Ook wordt het gemiddelde gebruik over de periode 2011-2016 weergegeven, het minimale en maximale gebruik in die periode en het vergund gebruik.

Tabel 1: Aantallen starts en landingen in de periode 2011-2016 (van Gasteren, 2017). Met de kolom 'toegestaan' wordt bedoeld de aantallen starts en landingen uit de luchthavenregelingen gebaseerd op de Wet Luchtvaart.

Locatie	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Gemiddeld	Min-max	Toegestaan
Arnhemse heide	22	12	80	104	132	74	71	12-132	100
Marnewaard	32	72	82	198	26	2	69	2-198	210
Oost-Vlieland	326	208	226	200	0	4	161	0-326	1500
Vliehors	16	48	4	48	28	12	26	4-48	60
Waalsdorpervlakte	2	28	4	30	6	2	12	2-30	150

Beoogd gebruik

Het beoogd gebruik voor alle helilandingsplaatsen komt overeen met het in de kolom 'toegestaan' opgenomen aantal starts en landingen. Met toegestaan gebruik wordt bedoeld: toegestaan op grond van de Luchthavenregeling voor de betreffende helikopterlandingsplaatsen (militaire helihaven)³. Dit betekent niet dat deze gebruiksruijme volledig benut wordt, in praktijk zal het gebruik meestal niet veel afwijken van de bestaande situatie; het is evenwel mogelijk dat de beoogde activiteiten toenemen ten opzichte van de bestaande situatie.

Voor twee helilandingsplaatsen (Arnhemse heide en Marnewaard) is in de luchthavenregeling een maximum gesteld aan hoveren; hoveren mag hier plaatsvinden in aaneengesloten periodes van maximaal 15 minuten, met een maximum van 180 minuten per dag.

2. Instandhoudingsdoelstellingen en ecologische beoordeling

2.1 Inleiding

2.1.1 Te toetsen gebruik

Het te toetsen gebruik is opgenomen in onderstaande tabel. Het te toetsen gebruik is bij alle helikopterlandingsplaatsen hoger dan het gemiddelde gerealiseerde gebruik in de periode 2011-2016.

Tabel 2: Beoogd gebruik (aantal starts en landingen) op de te toetsen helilandingsplaatsen.

Locatie	Toegestaan
Arnhemse heide	100
Marnewaard	210
Oost-Vlieland	1500
Vliehors	60
Waalsdorpervlakte	150

² In de Wet Luchtvaart staat beschreven dat voor een militaire luchthaven een luchthavenbesluit of een luchthavenregeling van kracht moet zijn. Voor de in dit deelrapport te toetsen helikopterlandingsplaatsen gelden Luchthaven regelingen (zie ook bijlage 4 van het hoofdrapport).

³ In de luchthavenregelingen is als grenswaarde voor de geluidsbelasting een maximum vastgesteld van aantal vliegtuigbewegingen per jaar.

2.1.2 Storingsfactoren

N-depositie: deze militaire vliegactiviteiten zijn in het kader van het Programma aanpak stikstof reeds ecologisch beoordeeld (zie ook hoofdstuk 4 hoofdrapport).

Overige storingsfactoren zijn geluid, optische verstoring, downwash⁴. Bij de helilandingsplaatsen die liggen in een Natura 2000-gebied met kwalificerende habitattypen en waar geen (semi)verharding aanwezig is, dient een check plaats te vinden op de aanwezigheid van habitattypen binnen de aangewezen landingscirkel. Er kunnen op deze plaatsen habitattypen worden aangetast door regelmatige downwash en betreding (mechanische storingsfactoren). Dit geldt voor de helilandingsplaatsen Vliehors (Natura 2000-gebieden Waddenzee en Noordzeekustzone) en Arnhemse heide (Natura 2000-gebied Veluwe).

2.1.3 Toelichting bij toetsing per gebied

De Natura 2000-gebieden waar overlap bestaat met de militaire vliegactiviteiten, zijn aangewezen voor een groot aantal habitattypen, -soorten en vogelsoorten.

De habitattypen zijn niet gevoelig voor de storingsfactoren geluid en optische verstoring. De habitattypen zijn wel gevoelig voor mechanische effecten. Volstaan wordt met het noemen van het aantal habitattypen per Natura 2000-gebied.

De habitatsoorten worden per gebied in een tabel genoemd; de legenda wordt eenmalig in deze paragraaf weergegeven.

Voor een aantal habitatsoorten geldt dat in het hoofdrapport een overkoepelde beoordeling is uitgevoerd (zie paragraaf 3.5 hoofdrapport). De soorten waarvoor een significant negatief effect in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen is uitgesloten in het hoofdrapport, worden hier verder niet besproken. Deze soorten worden in de tabellen grijs weergegeven.

Tabel 3: Legenda bij de tabellen met habitatsoorten.

Legenda

W	Kernopgave met wateropgave
%	Sense of urgency: beheeropgave
%	Sense of urgency opgave m.b.t. watercondities
SVI	
landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
*	voor een naam betekend het prioritaire soort of habitatype; achter een getal in de kolom omvang populatie duidt het op een regionaal doel

Grijs weergegeven zijn de soorten waarvoor een significant negatief effect als gevolg van de militaire vliegactiviteiten in het hoofdrapport is uitgesloten

De broedvogels en niet-broedvogels waarvoor de gebieden zijn aangewezen, zijn opgenomen in de Exceltabel behorende bij deze voortoets: Hoofdtabel fase 2 tabblad basistabel. Hier wordt volstaan met het noemen van het aantal broedvogels en niet-broedvogels. De wijze van toetsen is beschreven in het hoofdrapport, paragraaf 3.4.3 onder het kopje 'Beoordeling van nieuwe of (mogelijke) wijzigingen in militaire vliegactiviteiten'.

Per Natura 2000-gebied wordt een concluderende tabel opgenomen waarin aangegeven wordt voor welke kwalificerende natuurwaarden een significant negatief effect niet op voorhand uitgesloten kan worden en een

⁴ Downwash is de neerwaartse afbuiging van lucht die is ontstaan nadat een vleugelprofiel de ongestoorde stroming heeft doorbroken. Hierdoor kunnen krachtige windvlagen ontstaan waardoor bijvoorbeeld vegetatie aangetast kan worden of overstoven door zand.

nadere effectbeoordeling nodig is. Voor de overige kwalificerende natuurwaarden kan een significant negatief effect uitgesloten worden op basis van de bevindingen in dit deelrapport en het hoofdrapport.

2.2 Waddenzee

Buffers van twee helilandingsplaatsen op Vlieland (Vliehorsrange en Vlieland-Oost) en buffers van twee helilandingsplaatsen in Marnewaard overlappen met dit Natura 2000-gebied.

Waddenzee is aangewezen voor 14 habitattypen, zes habitatoorten, 13 broedvogels en 39 niet-broedvogels.

2.2.1 Habitattypen

Op basis van de habitattypenkaart uit het Natura 2000-beheerplan Vlieland is vastgesteld welke habitattypen voorkomen rond de doelen op de Vliehors⁵. In de directe nabijheid van de helilandingsplaatsen komen geen habitattypen voor. Een significant negatief effect op habitattypen kan uitgesloten worden.

2.2.2 Habitatoorten

Tabel 4: Instandhoudingsdoelen Waddenzee (habitatoorten).

Instandhoudingsdoelstellingen Waddenzee					
		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Doelstelling Populatie
Habitatoorten					
H1014	Nauwe korfslak	-	=	=	=
H1095	Zeeprik	-	=	=	>
H1099	Rivierprik	-	=	=	>
H1103	Fint	--	=	=	>
H1364	Grijze zeehond	-	=	=	=
H1365	Gewone zeehond	+	=	=	>

Beide zeehondensoorten zijn zeer gevoelig voor geluid en optische verstoring. Voor de zeehonden is een nadere beoordeling nodig.

2.2.3 Vogelsoorten

De broedvogelsoorten waarvoor Waddenzee zijn aangewezen, zijn gevoelig tot zeer gevoelig voor de verstoringfactoren als gevolg van de militaire vlieg oefeningen. De overlap met het Natura 2000-gebied is beperkt. Op voorhand kan echter niet uitgesloten worden dat binnen deze overlap belangrijke broedgebieden van kwalificerende broedvogels voorkomen of hoogwatervluchtplaatsen. Daarom dient voor alle kwalificerende vogelsoorten een nadere beoordeling plaats te vinden.

2.2.4 Conclusie Waddenzee

Een significant negatief effect in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen kan niet op voorhand uitgesloten worden voor de kwalificerende natuurwaarden die opgenomen zijn in tabel 5. Voor deze soorten is een nadere beoordeling nodig.

⁵ Hiervoor is de habitattypenkaart gebruikt uit het Natura 2000 beheerplan Vlieland (3). Dienst Landelijk Gebied/Staatsbosbeheer, juni 2016.

Tabel 5: Kwalificerende natuurwaarden Waddenzee waarvoor een nadere beoordeling nodig is.

Habitattypen	Habitatsoorten	Broedvogels	Niet-broedvogels
Geen	Grijze zeehond	Blauwe kiekendief	Aalscholver
	Gewone zeehond	Bontbekplevier	Bergeend
		Bruine kiekendief	Bontbekplevier
		Dwergstern	Bonte strandloper
		Eider	Brandgans
		Grote stern	Brilduiker
		Kleine mantelmeeuw	Drieteenstrandloper
		Kluut	Eider
		Lepelaar	Fuut
		Noordse stern	Goudplevier
		Strandplevier	Grauwe gans
		Velduil	Groenpootruiter
		Visdief	Grote zaagbek
			Grutto
			Kanoet
			Kievit
			Kleine zwaan
			Kluut
			Krakeend
			Krombekstrandloper
			Lepelaar
			Middelste zaagbek
			Pijlstaart
			Rosse grutto
			Rotgans
			Scholekster
			Slechtvalk
			Slobeend
			Smient
			Steenloper
			Toendrarietgans
			Topper
			Tureluur
			Wilde eend
			Wintertaling
			Wulp
			Zilverplevier
			Zwarte ruiter
			Zwarte stern

2.3 Duinen Vlieland

Buffers van twee helilandingsplaatsen op Vlieland (Vliehorsrange en Oost-Vlieland) overlappen met Duinen Vlieland.

Dit gebied is aangewezen voor 17 habitattypen, een habitatsoort, acht broedvogels en zes niet-broedvogels.

2.3.1 Habitatsoorten

Tabel 6: Instandhoudingsdoelstellingen Duinen Vlieland (habitatsoorten).

Instandhoudingsdoelstellingen Duinen Vlieland					
		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Doelstelling Populatie
Habitatsoorten					
H1903	Groenknolorchis	--	=	=	=

2.3.2 Vogelsoorten

De broedvogelsoorten waarvoor Duinen Vlieland is aangewezen, zijn op een enkele uitzondering na, gevoelig tot zeer gevoelig voor de verstoringsfactoren als gevolg van de militaire vlieg oefeningen. De overlap met het Natura 2000-gebied is beperkt. Op voorhand kan echter niet uitgesloten worden dat binnen deze overlap belangrijke broedgebieden van kwalificerende broedvogels voorkomen of hoogwatervluchtplaatsen. Daarom dient voor alle kwalificerende verstoringsgevoelige vogelsoorten een nadere beoordeling plaats te vinden.

2.3.3 Conclusie Duinen Vlieland

Kwalificerende natuurwaarden waarvoor een nadere beoordeling nodig is, zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Tabel 7: Kwalificerende natuurwaarden Duinen Vlieland waarvoor een nadere beoordeling nodig is.

Habitattypen	Habitatsoorten	Broedvogels	Niet-broedvogels
Geen	Geen	Aalscholver	Aalscholver
		Blauwe kiekendief	Kluut
		Bruine kiekendief	Lepelaar
		Eider	Pijlstaart
		Kleine mantelmeeuw	Slobeend
		Lepelaar	Tureluur
		Tapuit	

2.4 Noordzeekustzone

De buffer van helilandingsplaats Vliehors overlapt met dit gebied.

Noordzeekustzone is aangewezen voor zeven habitattypen, zes habitaatsoorten, drie broedvogels en 18 niet-broedvogels.

2.4.1 Habitattypen

Op basis van de habitattypenkaart uit het Natura 2000-beheerplan Vlieland is vastgesteld welke habitattypen voorkomen rond de doelen op de Vliehors⁶. In de directe nabijheid van de helilandingsplaatsen komen geen habitattypen voor. Een significant negatief effect op habitattypen kan uitgesloten worden.

2.4.2 Habitatsoorten

Tabel 8: Instandhoudingsdoelstellingen Noordzeekustzone (habitatsoorten).

Instandhoudingsdoelstellingen Noordzeekustzone		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Doelstelling Populatie
Habitatsoorten					
H1095	Zeeprik	-	=	=	>
H1099	Rivierprik	-	=	=	>
H1103	Fint	--	=	=	>
H1351	Bruinvis	--	=	>	=
H1364	Grijze zeehond	-	=	=	=
H1365	Gewone zeehond	+	=	=	=

Bruinvis is zeer gevoelig voor verstoring door geluid, onbekend is de gevoeligheid voor optische verstoring. Beide zeehondensoorten zijn zeer gevoelig voor geluid en optische verstoring. Een nadere effectanalyse voor deze soorten is nodig.

2.4.3 Vogelsoorten

Alle vogelsoorten waarvoor Noordzeekustzone is aangewezen zijn gevoelig tot zeer gevoelig voor militaire vliegactiviteiten. De overlap met Noordzeekustzone is relatief gezien zeer beperkt. Op voorhand kan echter niet uitgesloten worden dat binnen deze overlap belangrijke broedgebieden van kwalificerende broedvogels voorkomen of hoogwatervluchtplaatsen. Daarom dient voor alle kwalificerende vogelsoorten een nadere beoordeling plaats te vinden.

2.4.4 Conclusies Noordzeekustzone

Kwalificerende natuurwaarden waarvoor een nadere beoordeling nodig is, zijn opgenomen in onderstaande tabel.

⁶ Hiervoor is de habitattypenkaart gebruikt uit het Natura 2000 beheerplan Vlieland (3). Dienst Landelijk gebied/Staatsbosbeheer, juni 2016.

Tabel 9: Kwalificerende natuurwaarden Noordzeekustzone waarvoor een nadere beoordeling nodig is.

Habitattypen	Habitatsoorten	Broedvogels	Niet-broedvogels
Geen	Bruinvis	Bontbekplevier	Aalscholver
	Gewone zeehond	Dwergstern	Bergeend
	Grijze zeehond	Strandplevier	Bontbekplevier
			Bonte strandloper
			Drieteenstrandloper
			Dwergmeeuw
			Eider
			Kanoet
			Kluut
			Parelduiker
			Roodkeelduiker
			Rosse grutto
			Scholekster
			Steenloper
			Topper
			Wulp
			Zilverplevier
			Zwarte zee-eend

2.5 Lauwersmeer

Buffers van twee van de drie helilandingsplaatsen in Marnewaard overlappen met dit gebied.

Lauwersmeer is niet aangewezen voor habitattypen of -soorten. Het gebied is aangewezen voor 13 broedvogels en 29 niet-broedvogels.

2.5.1 Vogelsoorten

De meeste vogelsoorten waarvoor Lauwersmeer is aangewezen, zijn gevoelig tot zeer gevoelig voor de verstoringsfactoren als gevolg van de militaire vlieg oefeningen. De overlap met het Natura-2000-gebied is zeer beperkt, in- en uitvliegroutes⁷ lopen echter richting het Natura 2000-gebied. Om die reden dient voor alle kwalificerende vogels een nadere beoordeling te worden uitgevoerd.

⁷ In- en uitvliegroutes zijn aangegeven op de bijlagen van de luchthavenregelingen.

2.5.2 Conclusies Lauwersmeer

Kwalificerende natuurwaarden waarvoor een nadere beoordeling nodig is, zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Tabel 10: Kwalificerende natuurwaarden Lauwersmeer waarvoor een nadere beoordeling nodig is.

Habitattypen	Habitatsoorten	Broedvogels	Niet-broedvogels
Geen doelen	Geen doelen	Blauwborst	Aalscholver
		Bontbekplevier	Bergeend
		Bruine Kiekendief	Bontbekplevier
		Grauwe Kiekendief	Brandgans
		Kemphaan	Brilduiker
		Kluut	Dwerggans
		Noordse Stern	Fuut
		Paapje	Goudplevier
		Porseleinhoen	Grauwe Gans
		Rietzanger	Grutto
		Roerdomp	Kleine Zwaan
		Snor	Kluut
		Velduil	Kolgans
			Krakeend
			Kuifeend
			Lepelaar
			Meerkoet
			Nonnetje
			Pijlstaart
			Reuzenstern
			Slobeend
			Smient
			Tafeleend
			Wilde eend
			Wilde Zwaan
			Wintertaling
			Wulp
			Zeearend
			Zwarte ruiter

2.6 Veluwe

De buffer van helilandingsplaats Arnhemse heide overlapt met Veluwe.

Veluwe is aangewezen voor 18 habitattypen, zeven habitatsoorten en tien broedvogels.

2.6.1 Habitattypen

Een check is uitgevoerd ten aanzien van het voorkomen van habitattypen rond de helilandingsplaats Arnhemse heide⁸. Deze kwamen niet voor in de directe omgeving. Een significant negatief effect kan uitgesloten worden.

2.6.2 Habitatsoorten

Tabel 11: Instandhoudingsdoelstellingen Veluwe (habitatsoorten).

Instandhoudingsdoelstellingen Veluwe					
		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Doelstelling Populatie
Habitatsoorten					
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>
H1083	Vliegend hert	-	>	>	>
H1096	Beekprik	--	>	>	>
H1163	Rivieronderpad	-	>	=	>
H1166	Kamsalamander	-	=	=	=
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=
H1831	Drijvende waterweegbree	-	=	=	=

2.6.3 Vogelsoorten

Zwarte specht en Boomleeuwerik zijn beide beoordeeld als ongevoelig voor militaire vliegactiviteiten (Foppen *et al.*, 2009). De overige vogelsoorten zijn wel gevoelig voor een of meerdere storingsfactoren als gevolg van de militaire vliegactiviteiten. Voor deze soorten is een nadere beoordeling nodig om een significant negatief effect in het licht van de instandhoudingsdoelen uit te kunnen sluiten.

⁸ <https://calculator.aerius.nl>

2.6.4 Conclusie

Een significant negatief effect in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen kan niet op voorhand uitgesloten worden voor de soorten die opgenomen zijn in tabel 12. Voor deze soorten is een nadere beoordeling nodig.

Tabel 12: Kwalificerende natuurwaarden Veluwe waarvoor een nadere beoordeling nodig is.

Habitattypen	Habitatsoorten	Broedvogels	Niet-broedvogels
Geen	Geen	Draaihals	Geen doelen
		Duinpieper	
		Grauwe klauwier	
		Ijsvogel	
		Nachtzwaluw	
		Roodborsttapuit	
		Tapuit	
		Wespendief	

2.7 Meijndel & Berkheide

De buffer van helilandingsplaats Waalsdorp overlapt met dit gebied.

Het gebied is aangewezen voor tien habitattypen en twee habitatsoorten.

2.7.1 Habitatsoorten

Tabel 13: Instandhoudingsdoelstellingen Meijndel & Berkheide (habitatsoorten).

Instandhoudingsdoelstellingen Meijndel & Berkheide					
		SVI Landelijk	Doelstelling Oppervlakte	Doelstelling Kwaliteit	Doelstelling Populatie
Habitatsoorten					
H1014	Nauwe korfslak	-	"	"	"
H1318	Meervleermuis	-	"	"	"

2.7.2 Conclusie

Er zijn geen kwalificerende natuurwaarden waarvoor een nadere beoordeling nodig is, zie onderstaande tabel.

Tabel 14: Kwalificerende natuurwaarden Meijndel & Berkheide waarvoor een nadere beoordeling nodig is.

Habitattypen	Habitatsoorten	Broedvogels	Niet-broedvogels
Geen	Geen	Geen doelen	Geen doelen

2.8 Eindconclusie

Er is geen nadere beoordeling nodig voor Waalsdorpervlakte, voor de overige Natura 2000-gebieden wel vanwege de mogelijkheid gebruik te laten toenemen. Voor de volledige gebruiksruimte is al een Aerius-berekening uitgevoerd.